

Medzinárodná štúdia PISA

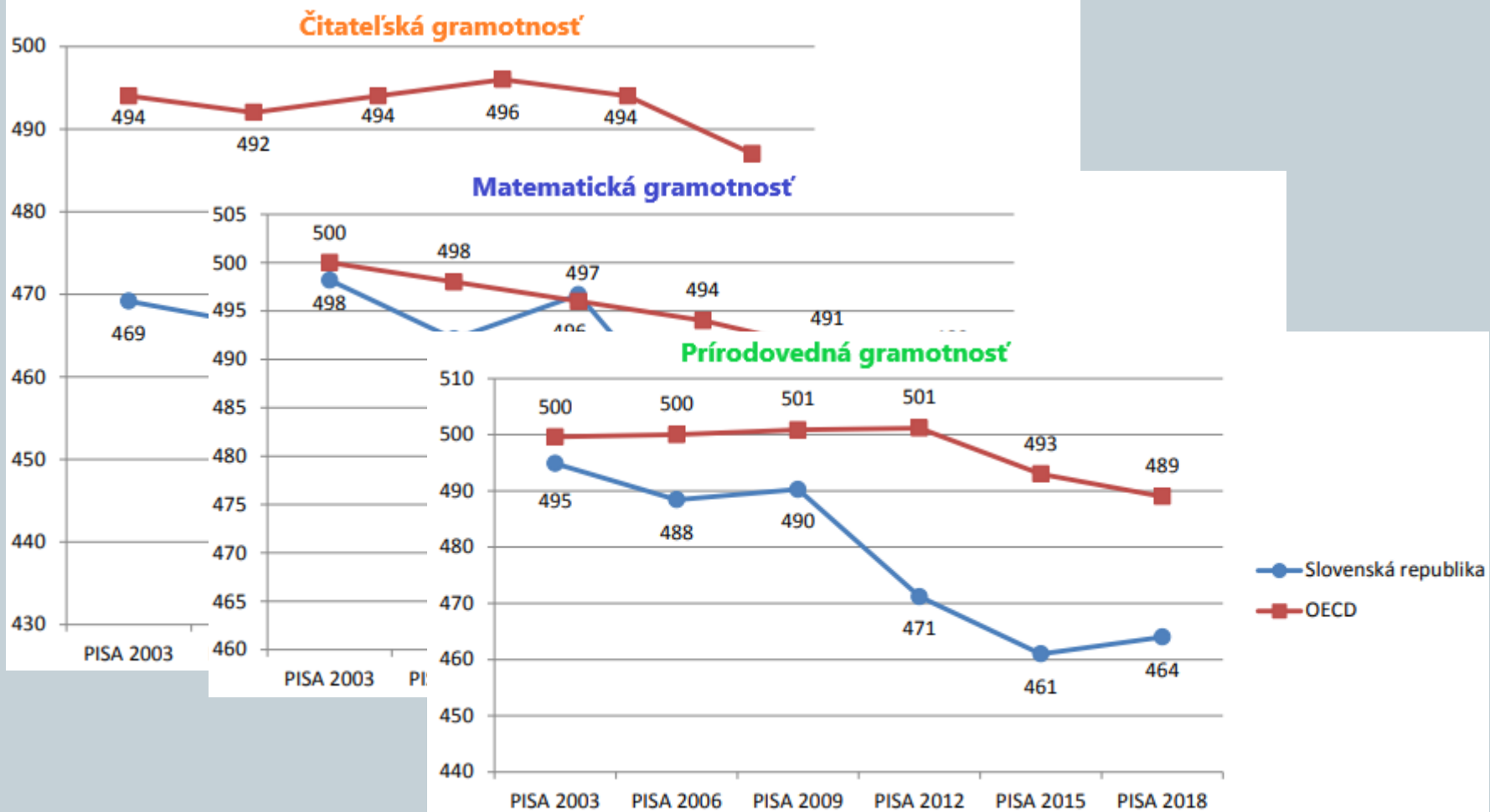

JÚLIA MIKLOVIČOVÁ

NÁRODNÝ ÚSTAV CERTIFIKOVANÝCH
MERANÍ VZDELÁVANIA

Výsledky Slovenska v štúdii PISA

Výsledky Slovenska v štúdiu PISA z pohľadu médií

Slovenskí žiaci patria k tým najhorším: V testovaní PISA zaostávajú za Poľskom i Českom!

Slovenskí žiaci sú najhorší v histórii

*V medzinárodnom rebr
z matematiky, čítania*

**Osprostievajú? Slovenskí žiaci
patria v hodnotení OECD k
najhorším**

Čo v skutočnosti dokážeme z týchto údajov vyčítať?

- *Môžeme hovoriť o výsledku samotných žiakov?*
- *Hovorí výsledok o tom či sú naši žiaci „hlúpi“ alebo „múdri“?*
- *Čo z výsledku vyplýva pre náš vzdelávací systém?*
- *Aký výsledok by bol pre nás akceptovateľný?*
- *Ak by bol výsledok akceptovateľný znamenalo by to, že už nemusíme pracovať na vzdelávaní?*
- *Ak je výsledok neakceptovateľný, na ktorej úrovni sa musia realizovať zmeny?*
- *Je výsledok v štúdií PISA naozaj LEN výsledkom nastavenia vzdelávacieho systému?*
- *Prečo je to tak?*

Ak urobíme jeden krok do hĺbky zistíme, že...

- Takmer **TRETINA** (31,4 %) slovenských 15-ročných žiakov nedosahuje ani základnú úroveň čitateľskej gramotnosti.

Čitateľská gramotnosť	2003		2006		2009		2012		2015		2018	
	OECD	SR	OECD	SR	OECD	SR	OECD	SR	OECD	SR	OECD	SR
úroveň 6 (viac ako 698)	8,3	3,5	8,6	5,4	0,8	0,3	1,1	0,3	1,1	0,2	1,3	0,5
úroveň 5 (626 – 698)					6,8	4,2	7,3	4,1	7,2	3,2	7,4	4,1
úroveň 4 (553 – 626)	21,3	15,4	20,7	15,8	20,7	16,7	21,0	15,7	20,5	14	18,9	13,6
úroveň 3 (480 – 553)	28,7	27,7	27,8	25,9	28,9	28,5	29,1	26,8	27,9	24,8	26,0	23,5
úroveň 2 (407 – 480)	22,8	28,4	22,7	25,1	24,0	28,1	23,5	25,0	23,2	25,7	23,7	26,9
úroveň 1a (335 – 407)	12,4	16,9	12,7	16,6	13,1	15,9	12,3	16,2	13,6	18,3	15	19,8
úroveň 1b (262 – 335)	6,7	8,0	7,4	11,2	4,6	5,6	4,4	7,9	5,2	9,4	6,2	9,2
úroveň 1c (262 – 189)					1,1	0,8	1,3	4,1	1,3	4,4	1,4	2,3
pod úrovňou 1c (menej ako 189)											0,1	0,1

Fórum o hydine

Otázka 2 / 7

Použi informácie z fóra „Zdravie hydiny“ na pravej strane. Klikni na jednu z možností a odpovedz tak na otázku.

Prečo sa Ivana_88 rozhodne uverejniť otázku na internetovom fóre?

- pretože nevie, ako nájsť veterinára
- pretože si myslí, že problém jej sliepky nie je vážny
- pretože chce pomôcť svojej sliepke čo najskôr
- pretože si nemôže dovoliť ísť k veterinárovi

www.zdraviehydiny.sk/forum/aspirin-hydina

Zdravie hydiny

Váš online zdroj pre zdravú hydinu

O nás

Fórum

Fotografie

Podávanie aspirínu hydine

Ivana_88 ZAČIATOK DISKUSIE

Uverejnené 28. októbra o 18:12

Ahojte, všetci!

Je v poriadku, ak podám sliepke aspirín? Má 2 roky a myslím, že si poranila nohu. Do pondelka nemôžem ísť k veterinárovi a ani mi nedvíha telefón. Zdá sa, že moja sliepka má veľké bolesti. Rada by som jej niečo dala, aby sa cítila lepšie, kým budem môcť ísť k veterinárovi. Ďakujem vám za pomoc.

NellieB79

Uverejnené 28. októbra o 18:36

Neviem, či je aspirín pre sliepky bezpečný alebo nie. Predtým, než mojím vtákom podám liek, vždy si to overím u svojho veterinára. Viem, že niektoré lieky, ktoré sú bezpečné pre ľudí, môžu byť pre vtáky veľmi nebezpečné.

Monie

Uverejnené 28. októbra o 18:52

Keď sa jedna z mojich sliepok poranila, podala som jej aspirín. Nebol žiadny problém. Na druhý deň som išla k veterinárovi, ale už sa mala lepšie. Myslím si, že by mohlo byť nebezpečné, ak podáš príliš veľa, takže neprekroč limity dávkovania! Dúfam, že sa cíti lepšie!

Vtáčie_ponuky

Uverejnené 28. októbra o 19:07

Ahoj! Nezabudni si pozrieť úžasne nízke ponuky na všetky produkty pre vtáctvo. Práve teraz mám veľký výpredaj!

Bob

Uverejnené 28. októbra o 19:15

Môže mi, prosím, niekto povedať, ako zistím, či je hydina chorá? Ďakujem.

Frank

Uverejnené 28. októbra o 19:21

Ahoj, Ivana, som veterinár špecializujúci sa na vtáctvo. Je v poriadku podať zranenej hydine aspirín ak vykazuje známky bolesti. Keď predpisujem vtáctvu aspirín, postupujem podľa pokynov uverejnených v časopise Chovateľ vtáctva. Hydina by mala dostať 5mg aspirínu na 1 kg telesnej hmotnosti. Môžeš podávať 3- až 4-krát denne dovtedy, kým nenavštíviš veterinára. Je dôležité, aby si sa poradila s veterinárom. Veľa šťastia!

Ak urobíme jeden krok do hĺbky zistíme, že...

- **ŠTVRTINA** (25,1 %) slovenských 15-ročných žiakov nedosahuje ani základnú úroveň matematickej gramotnosti.

Matematická gramotnosť	2003		2006		2009		2012		2015		2018	
	OECD	SR	OECD	SR	OECD	SR	OECD	SR	OECD	SR	OECD	SR
úroveň 6 (viac ako 669)	4,0	2,9	3,3	2,4	3,1	3,6	3,3	3,1	2,8	1,3	2,4	2,3
úroveň 5 (607 – 669)	10,6	9,8	10,0	8,6	9,6	9,1	9,3	7,8	8,9	6,6	8,5	8,4
úroveň 4 (545 – 606)	19,1	18,9	19,1	18,8	18,9	18,1	18,0	16,4	18,5	16,7	18,5	18,6
úroveň 3 (483 – 544)	23,7	24,9	24,3	25,3	24,3	25,0	23,6	22,1	24,0	24,3	24,4	24,2
úroveň 2 (421 – 482)	21,1	23,5	21,9	24,1	22,0	23,2	22,5	23,1	21,8	23,5	22,2	21,4
úroveň 1 (358 – 420)	13,2	13,2	13,6	12,8	14,0	14,0	15,2	16,4	14,8	16,1	14,8	14,4
pod úrovňou 1 (menej ako 358)	8,2	6,7	7,7	8,1	8,0	7,0	8,2	11,1	9,2	11,6	9,1	10,7

OMÁČKA

Otázka 1: OMÁČKA

PM924Q02 – 019

Na šalát pripravujete svoj vlastný dresing.

Tu je recept na prípravu 100 mililitrov (ml) dresingu.

Šalátový olej:	60 ml
Ocot:	30 ml
Sójová omáčka:	10 ml

Koľko mililitrov (ml) šalátového oleja potrebujete na prípravu 150 ml tohto dresingu?

Odpoveď: ..... ml

Ak urobíme jeden krok do hĺbky zistíme, že...

- Takmer **TRETINA** (29,2 %) slovenských 15-ročných žiakov nedosahuje ani základnú úroveň prírodovednej gramotnosti.

Prírodovedná gramotnosť	2006		2009		2012		2015		2018	
	OECD	SR	OECD	SR	OECD	SR	OECD	SR	OECD	SR
úroveň 6 (viac ako 708)	1,3	0,6	1,1	0,7	1,2	0,6	1,1	0,3	0,8	0,3
úroveň 5 (633 – 708)	7,7	5,2	7,4	5,6	7,2	4,3	6,7	3,3	5,9	3,4
úroveň 4 (559 – 633)	20,3	17,9	20,6	17,7	20,5	15,0	19	13,3	18,1	13,2
úroveň 3 (484 – 559)	27,4	28,1	28,6	29,2	28,8	26,2	27,2	24,8	27,4	25,3
úroveň 2 (410 – 484)	24,0	28,0	24,4	27,6	24,5	27,0	24,8	27,6	25,8	28,5
úroveň 1a (335 – 410)	14,1	15,0	13,0	14,2	13,0	17,6	15,7	19,7	16,0	19,9
úroveň 1b (261 – 335)	5,2	5,2	5,0	5,0	4,8	9,2	4,9	8,9	5,2	7,9
pod úrovňou 1b (menej ako 261)							0,6	2,1	0,7	1,4

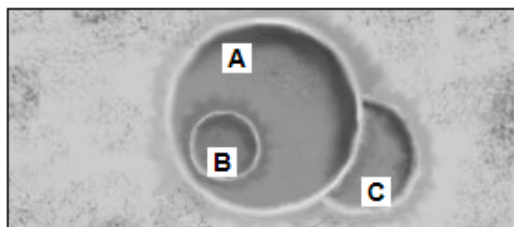

Meteoroidy a krátery

Otázka č. 3 / 3

Použi informácie z materiálu „Meteoroidy a krátery“ na pravej strane. Na otázku odpovedz chytením a potiahnutím objektov.

Pouvažuj nad nasledujúcimi tromi krátermi.

Zoraď krátery od najväčšieho po najmenší podľa veľkosti meteoroidov, ktoré ich spôsobili.

Najväčší			→	Najmenší		
A	B	C				

Zoraď krátery od najstaršieho po najmladší podľa toho, kedy boli vytvorené.

Najstarší			→	Najmladší		
A	B	C				

METEOROIDY A KRÁTERY

Horniny vo vesmíre, ktoré vstúpia do zemskej atmosféry, sa nazývajú meteoroidy. Meteoroidy sa prechodom cez zemskú atmosféru zohrievajú a žiaria. Väčšina meteoroidov zhorí ešte predtým, ako dopadne na povrch Zeme. Keď meteoroid dopadne na Zem, môže vytvoriť jamu, nazývanú kráter.

Ak urobíme jeden krok do hĺbky zistíme, že...

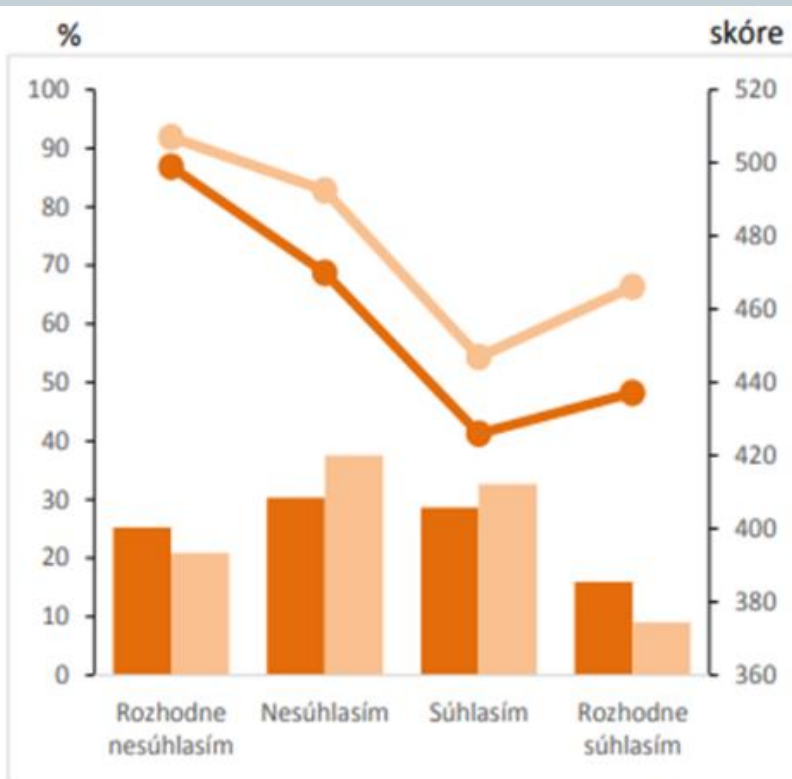
Žiaci z prostredia s nízkym ESCS dosahujú výrazne nižší výkon v čitateľskej gramotnosti. (nárast ESCS o 1 bod znamená navýšenie skóre o 46 bodov vo výkone ČG). T.j. na Slovensku žiaci s nízkym ESCS nemajú možnosť dosiahnuť prijateľnú úroveň ČG (2018) počas celého obdobia povinného vzdelávania len preto, že pochádzajú zo sociálne znevýhodneného prostredia!

SR patrí dlhodobo medzi krajiny s najvyššou mierou vplyvu ESCS na výkon žiaka.

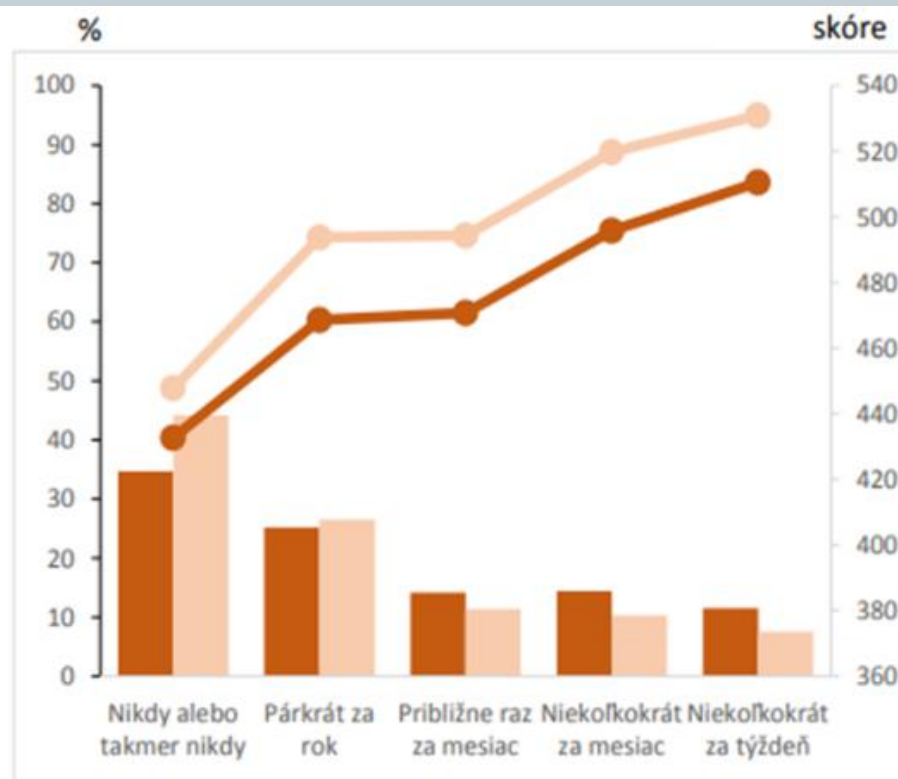
Ak urobíme jeden krok do hĺbky zistíme, že...

■ % žiakov PISA 2018   ● výkon žiakov v ČG PISA 2018
■ % žiakov PISA 2009   ● výkon žiakov v ČG PISA 2009

Graf 9 Do akej miery súhlasíš alebo nesúhlasíš s nasledujúcimi tvrdeniami: **Čítam len keď musím.**

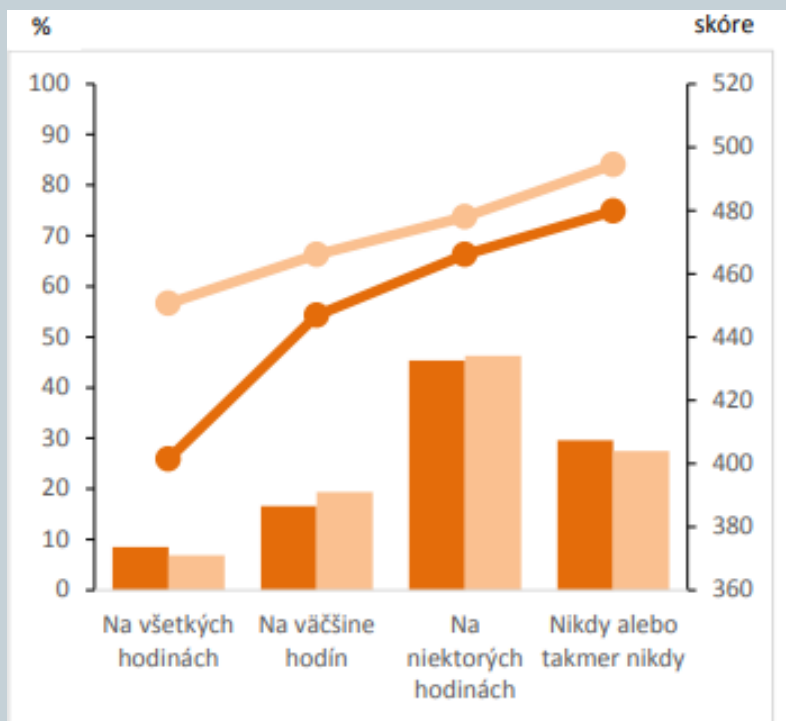

Graf 16 Ako často čítaš tieto materiály, pretože ich chceš čítať? **beletria (romány, poviedky, príbehy)**

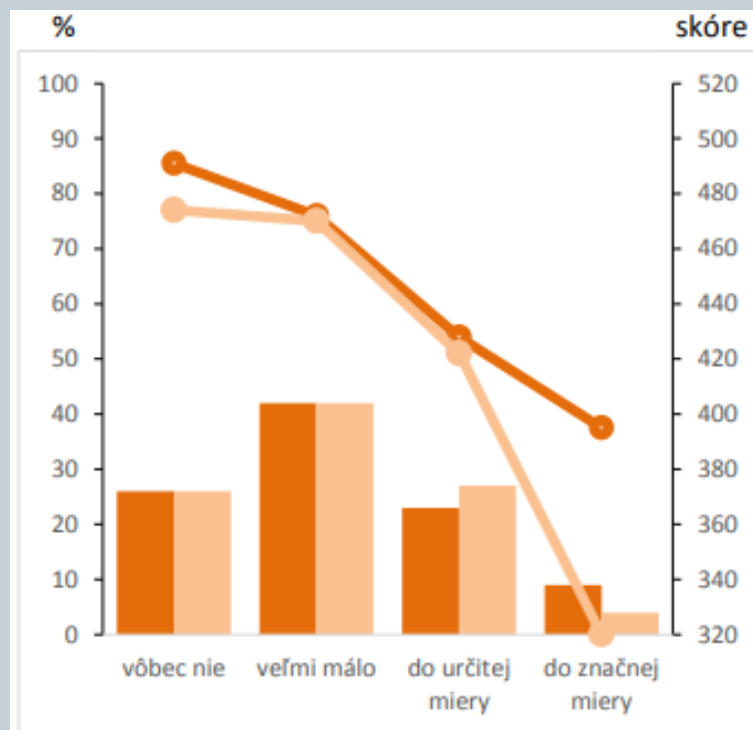
Ak urobíme jeden krok do hĺbky zistíme, že...

■ % žiakov PISA 2018   ● výkon žiakov v ČG PISA 2018
■ % žiakov PISA 2009   ● výkon žiakov v ČG PISA 2009

Graf 21 Ako často sa na hodinách slovenského jazyka a literatúry stávajú nasledujúce situácie? **Je tu hluk a neporiadok.**

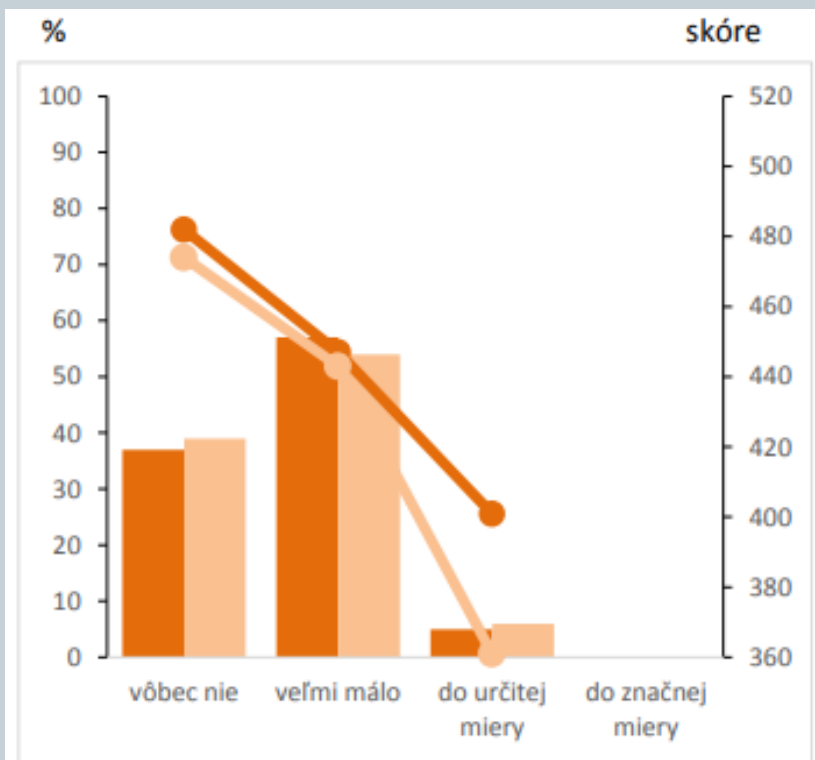

Graf 25 Do akej miery je vo vašej škole vyučovanie žiakov brzdené nasledujúcimi javmi? **Záškoláctvo**

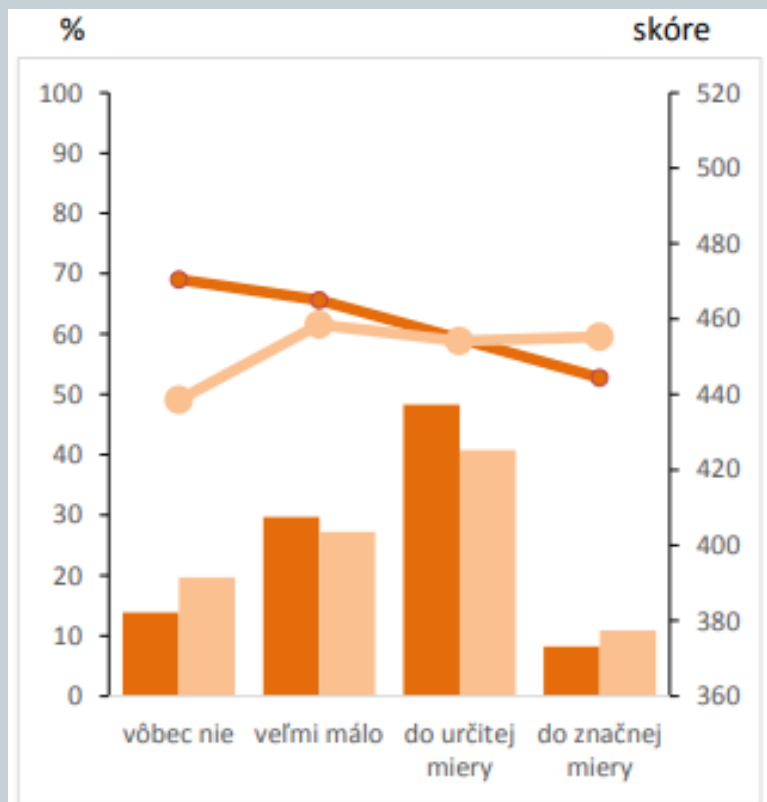
Ak urobíme jeden krok do hĺbky zistíme, že...

■ % žiakov PISA 2018   ● výkon žiakov v ČG PISA 2018
■ % žiakov PISA 2009   ● výkon žiakov v ČG PISA 2009

Graf 31 Do akej miery je vo vašej škole vyučovanie žiakov brzdené nasledovnými javmi? Žiaci zastrahujúci alebo šikanujúci iných žiakov.

Graf 34 Je schopnosť vašej školy poskytovať výučbu obmedzená niektorým z nasledujúcich problémov? Nedostatok vzdelávacích materiálov (napr. učebnice, IT zariadenia, knižnice alebo laboratórny materiál)

Niektoré z ďalších zaujímavých zistení štúdie PISA (2012 a 2015)

- ✓ spôsob výučby prírodovedných predmetov výrazne vplýva na to, akú úroveň prírodovednej gramotnosti žiaci dosahujú (2015);
- ✓ žiaci v krajinách OECD, ktorí sa v škole cítia ako outsidersi, dosahovali v priemere o 22 bodov (SR 31 bodov) nižší výkon v prírodovednej gramotnosti ako tí, ktorí sa tak necítia (2015);
- ✓ pozitívny vzťah medzi učiteľom a žiakom je spojený s lepším výkonom žiaka v matematickej gramotnosti a aj s jeho silnejším pocitom spolupatričnosti ku škole (2012);

Niektoré z ďalších zaujímavých zistení štúdie PISA (2012 a 2015)

- ✓ v priemere krajín OECD v školách, kde viac ako 10 % žiakov uvádza, že sú často šikanovaní, je skóre v prírodovednej gramotnosti o 47 bodov (SR o 64 bodov) nižšie než v školách, v ktorých sa šikanovanie nevyskytuje často - menej ako 5 % žiakov je často šikanovaných (2015);
- ✓ obeť šikanovania často pociťujú stres a úzkosť súvisiace so školou, čo môže spôsobiť, že v priemere krajín OECD 45 % často šikanovaných žiakov uviedlo, že plánujú ukončiť svoje vzdelávanie na úrovni strednej školy;
- ✓ žiaci, ktorí uviedli, že sa ich rodičia zaujímajú o ich aktivity v škole, dosiahli vyšší výkon ako žiaci, ktorí uviedli nedostatok záujmu o ich aktivity zo strany rodičov;

Niektoré z ďalších zaujímavých zistení štúdie PISA (2012 a 2015)

- ✓ očakávania žiakov v spojitosti s dosiahnutým vzdelaním a budúcim povoláním súvisia so socioekonomickým zázemím a zložením ich školy. Sociálna segregácia, ktorá spája žiakov

Môžeme teda konštatovať *(nielen na základe výsledkov štúdie PISA, ktoré túto skutočnosť len potvrdzujú)*, že na to, či sa žiak dokáže naučiť a porozumieť nevplyva len kvantita vyučovacieho obsahu, ale aj:

- akým spôsobom sa žiak vzdeláva;
- v akom prostredí sa vzdeláva a ako sa v ňom cíti;
- kto ho vo vzdelávaní vedie;
- v akom prostredí vyrastá;
- atď.

V neposlednom rade musíme vyjadriť, ako toto všetko môžeme v škole zabezpečiť tak, aby sme všetkým žiakom poskytli rovnakú príležitosť vzdelávať sa, žiť zmysluplný život a byť plnohodnotným členom spoločnosti.

Prečo je dôležité zistiť, čo stojí za výsledkom štúdie PISA?

Ide o mladých ľudí:

- vo veku trestnoprávnej zodpovednosti;
- ktorí vlastnia občiansky preukaz;
- ktorí budú mať čoskoro možnosť voliť svojich zástupcov vo voľbách;
- ktorí budú mať čoskoro možnosť vlastniť VP;
- ktorí majú k dispozícii istú sumu peňazí a môžu s ňou manipulovať;
- ktorí majú prístup k sociálnym sieťam a rôznym typom médií;
- ktorí majú takmer neobmedzený prístup na internet;
- a to nie je všetko...

Ďalším hĺbkovým analytickým spracovaním údajov je možné poskytnúť:

- omnoho podrobnejšiu spätnú väzbu pre vzdelávací systém (od najvyššieho stupňa riadenia);
- možnosť sledovať trend vývoja úrovne gramotnosti niekoľkých generácií slovenských žiakov;
- porovnanie trendu vývoja s aktuálnym nastavením vzdelávacieho systému a stanoviť si cieľ;
- atď...

Viac informácií o meraní PISA:

Komplexné súbory materiálov zahŕňajúce medzinárodné databázy výsledkov zo všetkých doteraz realizovaných cyklov:

<https://www.oecd.org/pisa/>

Výsledky za SR spracované v rámci NÚCEM do krátkych, národných a tematických správ:

<https://www.nucem.sk/sk/merania/medzinarodne-merania/pisa/publikacie>

Ďakujem za pozornosť

pisa@nucem.sk